

Атте каласа панисем

Асаилу

Арсури

Хам җамрәк чух эпә час-часах сунара (ухатана) җүреттәм. Вәрмәнә ун чух пирән питә пысакчә: ялтан җур җухрәм каятән та, сём вәрман пусланать. Ун урлә каҗма 60 җухрәм ытла — Пәрачкав патне җитичченех каять вәл. Тәршшә темиҗе җәр җухрәм та пулә — эпә әне пәлместәп...

Пәррехинә, хура кәркунне, мана инҗетри вәрмантах сём тәттәм каҗ пусса лартрә. Пәчченскер, тәттәм вәрманта җәр выртма җүҗентәм. Ял енне хура вәрманти кукар-макар җинҗе сукмакпалах васкаса утатап. Тәттәм пирки куҗ курмасть те, лакәм-тәкәмсенче таканкалатән, хәш-пәр җәрте сукмакран аташса кайнисем те пулаҗҗә.

Утатап васкаса ансәр сукмакпа. Сасартәк таҗта, питә инҗе, хам хыҗәмра вәрәмман кәшкәрсә янратнә сасә илтәнчә. «Әх, шеремет! Такам сунарҗи манран та хыҗаларах юлнә иккен», — терәм те эпә җакна паттәрлатас тесе әне хирәҗ хам та хыттән кәшкәртәм... Әх, унччен те пулмарә, җав кәшкәрни ман паталла хәвәрт җывхарса-җывхарса пычә. Эпә шәпәрт пултәм. Ку җын мар иккен, арсури пулчә пулас тесе җүҗ-пуҗам виреле тәрса кайрә. Хай арсури мана хуса җитрә: вәл пәрре ман хыҗра, тепре ман умра җхәрешсе кәшкәрать. Хам та илтәтәп: таврара хәрәк йывәҗсене шәтәрт-шатәрт хуҗса, туратсене ватса җак арсури пәрре ман умалла, тепре хыҗалалла иртсе каять, ух! та ух!.. ух! та у-ху-хух! тесе кәшкәрать. Каярахпа вәсем иккән пулчәҗ. Иккәрен пәри — умран, тепри хыҗран кәшкәрсә пыраҗҗә. Хам турра кәл тәватәп, текех турә ятне асанатап, — анчах та ахалех! Вәсем пур пәр манран юлмаҗҗә, турәран та хәрамаҗҗә. Хәранипе тата васкаса утнине хамән пит-куҗран шапәртатса тар юхать, пит-куҗа текех җәләкпе шәла-шәла пыратәп. җан-җурәм та тарласа ләчах шыва җкрә. Аран уя тухрәм та, арсурисем кәшкәрашса каялла сём вәрман әшнелле кәрсе кайрәҗ. җылай утсан Йәкәс шывә хәррине җитсе канма лартәм... Ларатәп канса. җак самантра хыҗал енчен такам хашәлтатса, тур җырлах! җырлах турә! тесе пыни илтәнчә. җәнтәм те хайхине — ку хамәр ялсемех, тепәр сунарҗә — Каскән Йәванә пулнә иккен...

— Хәранипе кәштах чунәм тухатчә! Арсурисем пәтерчәҗ! Хам җинех пыра-пыра кәреҗҗә вәт! — тесе каласа парать вәл, җпки сывә марскер, хашка-хашка сывласа.

Икё сунарçă пёрлешсен тин хăрами пултăмър. Лайăх ларса кантăмър та ерипен хамър ял еннелле утрăмър.

— Чим-ха, мёнле арçури пултър?! Тăманасем е мулкачсем кăшкăрса хăратнă пуль сире? Вёсем вёт арçурирен те хаяр кăшкăраççё! — терё аслă пичче, атте каласа панине тинкерсех итлесе ларнăскер. Ку пичче въл хай те маттур сунарçă пулнă, анчах аттесем сунара çўренё чух мар, тепёр 25 —30 çул каярахран çўреме пуçланăскер.

— Кам пёлет, — тет а́на хирёç атте. — Халь акă ун пирки эпё хам та иккёленетёп. Тен, чăнах тăмана е ўхё таврашё пулнă пулё? Мулкачăсем те çав майлах кăшкăраççё... Эпир ун чухне хытă хăранă çав. Арçурисене ёненнё, вёсенчен çўсеннё... Хăракан çынна хăрăк тунката та хăратать теççё те а́на, — тесе килёшет атте пичче асърхаттарнисемпе.

Апрелён 28 —29-мёш числисем [1961 çул]

Элкер, С. Атте каласа панисем : [аса илў] // Элкер, С. Хурана иурă. Тёрлё вăхăтра сырнисем : проза, поэзи, аса илўсем, кун кёнекинчен, сырусем, хаклавсем / С. Элкер ; В. Г. Родионов тухса йёркеленё. — Шупашикар, 1994. — С. 283-284.